

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2018 M. RUGPJŪČIO 1 D. – 2018 M. RUGSĖJO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	3
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	3
<i>Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos paskelbtos Elektros energijos perdavimo paslaugų kainos ir jų taikymo tvarkos įsigaliojimo teisėtumo.....</i>	<i>3</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	4
<i>Dėl darbuotojo statuso, kai jam suteikiamos tikslinės atostogos (tėvystės ir vaiko priežiūros).....</i>	<i>5</i>
<i>Dėl pilietybės gavimo gimstant už Lietuvos Respublikos ribų, kai tėvai yra Lietuvos Respublikos piliečiai ...</i>	<i>5</i>
<i>Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo asmenims, patenkantiems į pažeidžiamų asmenų sąrašą</i>	<i>6</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	7
<i>Dėl palūkanų už laiku negrąžintą pridėtinės vertės mokesčio permoką skaičiavimo tvarkos</i>	<i>7</i>
<i>Dėl pareigos tikslinti pridėtinės vertės mokesčio atskaitą atsiradimo momento, kai pirminė šio mokesčio atskaita iš viso nebuvo galima</i>	<i>9</i>
18. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS.....	10
<i>Dėl atkurtų nuosavybės teisių į žemės sklypą gynimo, kai persidengia gretimų sklypų ribos</i>	<i>10</i>
<i>Dėl žemės sklypų, valstybės prarastų dėl kitų asmenų padaryto nusikaltimo nuosavybės teisių atkūrimo procese, išreikalavimo pagal vindikacijos taisykles</i>	<i>11</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	13
<i>Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko pareigų vykdymo, nesant paskirtam šios komisijos pirmininkui</i>	<i>13</i>
<i>Dėl laikino nedarbingumo, apibrėžiamo 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių laikotarpiu, apskaičiavimo</i>	<i>14</i>
25. MOKSLAS IR ŠVIETIMAS	14
<i>Dėl non reformato in peius principio skundžiant egzaminų rezultatus.....</i>	<i>15</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INVESTICIJŲ FINANSINĖ PARAMA.....	15
<i>Dėl vykdančią projektą sukurtu turto perleidimo nuomos pagrindu.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl įsipareigojimų nevykdymo valstybinės žemės nuomos sutarčių nutraukimo atvejais.....</i>	<i>16</i>
33. FINANSŲ RINKŲ PRIEŽIŪRA.....	16
<i>Dėl viešai neatskleistos informacijos perdavimo kitam asmeniui.....</i>	<i>16</i>
37. BAUSMIŲ VYKDYMO IR SUĖMIMO SĄLYGOS	17
<i>Dėl skatinimo priemonės – paskirtos nuobaudos panaikinimo</i>	<i>18</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	18
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	18
<i>Dėl priežiūros institucijos taikytos poveikio priemonės – nurodymo – ginčijimo.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl netiesioginių įrodymų vertinimo nustatant, ar praleistas skundo padavimo terminas.....</i>	<i>19</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS.....	20
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo norminėse administracinėse bylose ypatumų</i>	<i>20</i>
<i>Dėl prašymo uždrausti Užsieniečių registracijos centrui vykdyti asmens perdavimą kitai valstybei iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl jo skundo.....</i>	<i>21</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos paskelbtos Elektros energijos perdavimo paslaugų kainos ir jų taikymo tvarkos įsigaliojimo teisėtumo

Aptariamoje byloje buvo tiriama, ar Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – ir VKEKK) 2015 m. gruodžio 30 d. nutarimo Nr. O3-696 (toliau – ir Nutarimas Nr. O3-696) priedo (LITGRID AB valdybos 2015 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 12.1 (protokolo Nr. 69) patvirtintos Elektros energijos perdavimo paslaugų kainos ir jų taikymo tvarkos) (toliau – ir Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstyta Perdavimo paslaugų kainų tvarka) 1 punkto nuostata, kad „šia tvarka nustatomos nuo 2016 m. sausio 1 d. elektros perdavimo sistemos operatoriaus LITGRID AB taikomos elektros energijos perdavimo paslaugų kainos, jų taikymo tvarka bei esminės sąlygos“ neprieštaruoja Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (įstatymo redakcija, galiojusi 2015 m. gruodžio 30 d.) 69 straipsnio 9 daliai.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia įvertino tai, kad Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstytoje Perdavimo paslaugų kainų tvarkoje buvo įtvirtintos abstraktaus pobūdžio normos ir bendro pobūdžio elgesio taisyklės, susijusios su elektros energijos perdavimo paslaugų teikimu bei šių paslaugų kainomis, jos yra taikytinos rūšiniais požymiais apibrėžtiems subjektams, o teisinis reguliavimas yra orientuojamas į ateitį (numatytas taikyti daug kartų), bei sprendė, jog Nutarimas Nr. O3-696 (Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstyta Perdavimo paslaugų kainų tvarka) yra norminio pobūdžio administracinis aktas.

Elektros energijos pardavimo kainos ir perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainos ir tarifų įsigaliojimo tvarka yra numatyta Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje, pagal kurią gamintojų, kurių parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo kaina ir perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija toliau pažymėjo, kad Elektros energetikos įstatyme nėra numatyta, jog koreguojant gamintojų, kurių parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo kainas ir perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainas ir tarifus, *inter alia* sisteminių paslaugų kainas, tokių kainų įsigaliojimui netaikoma Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje numatyta kainų įsigaliojimo tvarka. Šių kainų paskelbimas ir įsigaliojimas yra susijęs su asmenų, kurių teisinei padėčiai šios kainos turi įtakos, teisėtais interesais ir lūkesčiais, t. y. jiems yra svarbu ir reikšminga laiku sužinoti apie atliekamų kainų pakeitimus, ypatingai tais atvejais, kada tokios kainos yra padidinamos. Dėl to išplėstinė teisėjų kolegija vertino, jog atlikus Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 3 dalyje numatytus veiksmus, t. y. pakoregavus viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribas ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainas, koreguojant gamintojų, kurių parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo kainas ir perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainas ir tarifus, yra būtina laikytis Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje numatytų 2 mėnesių nuo tokių kainų paskelbimo įsigaliojimo tvarkos reikalavimų. Atsižvelgusi į tai, jog Nutarimo Nr. O3-696 priede patvirtinta Perdavimo paslaugų kainų tvarka buvo pakoreguota (padidinta) nediferencijuota sisteminių paslaugų kaina (nuo 0,203 euro ct/kWh iki 0,353 euro ct/kWh) ir diferencijuota sisteminių paslaugų kaina (nuo 1,110 Eur/kW per mėnesį iki 1,934 Eur/kW per mėnesį), t. y. iš esmės atliktas su elektros energijos perdavimo paslaugų kainomis susijęs koregavimas ir visa Perdavimo paslaugų kainų tvarka buvo patvirtinta ir paskelbta nauja redakcija, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, jog šis koregavimas turėjo būti atliktas laikantis Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje nustatytų reikalavimų.

Byloje nagrinėtu atveju VKEKK elektros energijos perdavimo paslaugų kainų koregavimo būtinybę motyvavo 2015 m. lapkričio 17 d. priimtu Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymu (toliau – ir Pakeitimo įstatymas), kuriuo buvo pakeista tiekimo saugumą užtikrinančios dujų sistemos finansavimo schema bei kuris numatė, jog pakoreguotos gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, jog Pakeitimo įstatyme įtvirtintų nuostatų nėra pagrindo vertinti kaip sudariusių pagrindą paskelbiant Perdavimo paslaugų kainų tvarką nesilaikyti Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalies reikalavimų. Nors Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje ir numatytas šio teisės akto taikymo prioritetą, iš Pakeitimo įstatymo neišlaukia, jog Pakeitimo įstatymo pagrindu apskaičiuotos ir patvirtintos 2016 metų ir vėlesnių metų valstybės reguliuojamos kainos turėtų būti pradedamos taikyti (galioti) būtent nuo 2016 m. sausio 1 d., o vėlesnis kainų įsigaliojimas nėra galimas. Taip pat šiuo atveju Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalies nuostatų nebuvo pagrindo vertinti kaip nesuderinamų su Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo nuostatomis ar traktuoti jas kaip prieštaraujančias vienas kitoms.

Išplėstinė teisėjų kolegija, byloje vertindama, ar šiuo konkrečiu atveju aplinkybės, suponavusios kainų koregavimo būtinybę, sudarė pagrindą nesilaikyti ar nukrypti nuo Elektros energetikos įstatyme (69 str. 9 d.) numatytų imperatyvių reikalavimų dėl tokių kainų įsigaliojimo tvarkos, konstatavo, jog VKEKK norminėje administracinėje byloje sprendžiamu klausimu visgi nepateikė svarių ir įtikinamų argumentų, sudarančių pagrindą spręsti, jog Pakeitimo įstatymo pagrindu Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstytoje Perdavimo paslaugų kainų tvarkoje pakoreguotų sisteminių paslaugų kainų įsigaliojimas turėjo pradėti galioti būtent nuo 2016 m. sausio 1 d. Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat nenustatė svarbaus viešojo intereso, būtinybės apsaugoti kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes ar kitų išimtinių ir objektyvių aplinkybių, nusveriančių asmenų, kurių teisinei padėčiai šios kainos turėjo įtakos, interesą turėti Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje numatytą minimalų laiką prisitaikyti prie pasikeitusių kainų. Vertinta, jog vadovaujantis tiek Pakeitimo įstatymu, tiek Elektros energetikos įstatymu, Perdavimo paslaugų kainų tvarkai galėjo būti numatytas vėlesnis įsigaliojimas, t. y. laikantis Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalies reikalavimų, juolab kad sisteminių paslaugų kainos tais pačiais metais vėl buvo koreguojamos – VKEKK 2016 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. O3-155 paskelbė naują Elektros energijos perdavimo paslaugų kainų ir jų taikymo tvarką, kurioje sisteminių paslaugų kaina buvo mažesnė nei paskelbta Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstytoje Perdavimo paslaugų kainų tvarkoje.

Byloje nustačiusi, jog atlikus su sisteminių paslaugų kainų pokyčiais susijusius elektros energijos perdavimo paslaugos kainų koregavimo veiksmus ir iš esmės nauja redakcija patvirtinus ir paskelbus Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstytą Perdavimo paslaugų kainų tvarką, VKEKK buvo būtina laikytis Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 9 dalyje numatytų reikalavimų dėl 2 mėnesių nuo jų paskelbimo įsigaliojimo tvarkos, taip pat tai, jog šiuo atveju nebuvo nustatyta svarių ir reikšmingų aplinkybių, sudarančių pagrindą nesilaikyti imperatyvių įstatymo reikalavimų dėl elektros energijos perdavimo paslaugų kainų įsigaliojimo tvarkos, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog VKEKK Nutarimo Nr. O3-696 priede išdėstytos Perdavimo paslaugų kainų tvarkos 1 punkte numačius, kad „šia tvarka nustatomos nuo 2016 m. sausio 1 d. elektros perdavimo sistemos operatoriaus LITGRID AB taikomos elektros energijos perdavimo paslaugų kainos, jų taikymo tvarka bei esminės sąlygos“, t. y. numačius, jog naujai nustatytos kainos įsigalios praėjus 2 dienoms nuo jų paskelbimo 2015 m. gruodžio 30 d., buvo nustatytas su aukštesnės galios teisės akte (Elektros energetikos įstatymo 69 str. 9 d.) įtvirtintomis nuostatomis nesuderinamas teisinis reguliavimas. Dėl to šis teisinis reguliavimas pripažintas prieštaraujančiu Elektros energetikos įstatymo (2012 m. sausio 17 d. įstatymo Nr. XI-1919 redakcija, galiojusi 2015 m. gruodžio 30 d.) 69 straipsnio 9 daliai.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-13-822/2018

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00011-2018-1

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvos Respublikoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl darbuotojo statuso, kai jam suteikiamos tikslinės atostogos (tėvystės ir vaiko priežiūros)

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) 2017 m. lapkričio 30 d. sprendimo dėl pareiškėjos leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje panaikinimo (toliau – Sprendimas). Sprendimas buvo grindžiamas tuo, kad bendrovė nebeatitiko Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 45 straipsnio 1 dalies reikalavimų (nebuvo visą darbo laiką dirbančių trijų Lietuvos Respublikos piliečių ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenančių užsieniečių).

Pirmosios instancijos teismas Sprendimą panaikino, nustatęs, kad bendrovės darbuotojo buvimas tikslinėse atostogose (tėvystės ir vaiko priežiūros atostogose) negalėjo būti prilyginamas Įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų reikalavimų nesilaikymui, nes pagal Darbo kodekso nuostatas, nors darbuotojo tuo metu faktiškai ir nebuvo darbo vietoje, santykiai su juo nenutrūko, jam buvo paliekamos tos pačios ar lygiavertės pareigos ne mažiau palankiomis negu buvusios darbo sąlygomis, įskaitant darbo užmokestį, o darbo užmokestis tokiu atveju nemokamas ne darbdavio iniciatyva, o teisės aktų nustatyta tvarka, suteikiant teisę tokiam darbuotojui gauti išmokas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų.

Teisėjų kolegija, sutikdama su tokiu vertinimu, papildomai nurodė, kad Migracijos departamentas Sprendimą išimtinai grindė tik tuo, kad vienam iš bendrovėje įdarbintų Lietuvos Respublikos piliečių nuo 2017 m. gegužės 1 d. buvo mokamas mažesnis nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas minimalus mėnesinis darbo užmokestis, o nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. šiam asmeniui iš viso nebuvo mokamas darbo užmokestis, todėl, pasak Migracijos departamento, šis asmuo faktiškai bendrovėje nedirbo, jam nebuvo mokamas darbo užmokestis.

Įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 1 punkte (2014 m. spalio 7 d. įstatymo Nr. XII-1193 redakcija, galiojusi iki 2017 m. sausio 1 d.) nėra nurodyta, kad asmuo, kuriam pagal Darbo kodekso nuostatas yra suteiktos tikslinės atostogos, ar asmuo, kuriam tam tikrą laiko tarpą mokamos išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo (pavyzdžiui, nedarbingumo atveju), nėra dirbantis asmuo.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Migracijos departamentas Sprendimą priėmė atsižvelgdamas į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinės sistemos duomenis, pagal kuriuos bendrovėje dirba trys Lietuvos Respublikos piliečiai ir vienas, leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turintis, užsienietis, tačiau tik vieno iš Lietuvos Respublikos piliečių – G. A. – 2017 m. gegužės–liepos mėnesiais darbo užmokestis buvo mažesnis už minimalų, o nuo 2017 m. rugpjūčio mėnesio darbo užmokesčio jis apskritai negauna. Atsižvelgiant į minėtus duomenis, šiam darbuotojui nuo 2017 m. gegužės 29 d. iki 2017 m. birželio 26 d. suteiktos tėvystės, o nuo 2017 m. liepos 26 d. iki 2018 m. gegužės 26 d. – vaiko priežiūros atostogos. Šiuo aspektu teisėjų kolegija akcentavo, kad išduodant leidimą pareiškėjai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje 2017 m. rugpjūčio 7 d., atsakovui buvo žinoma arba turėjo būti žinoma situacija dėl darbuotojo teisinės padėties, susijusios su tėvystės ir vaiko priežiūros atostogomis, tačiau tai nebuvo kliūtis išduoti leidimą.

Migracijos departamento apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4498-520/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00349-2018-6

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl pilietybės gavimo gimstant už Lietuvos Respublikos ribų, kai tėvai yra Lietuvos Respublikos piliečiai

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) 2018 m. vasario 2 d. rašto (toliau – Raštas), kuriuo Migracijos departamentas iš esmės atsisakė suteikti pareiškėjų dukrai, gimusiai Jungtinėse Amerikos Valstijose (toliau – JAV), leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

Byloje pažymėta, kad Rašte išdėstytas sprendimas priimtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo (toliau – Pilietybės įstatymas) 14 straipsnio 1 dalimi, numatančia, kad vaikas, kurio abu tėvai arba vienas iš jų yra Lietuvos Respublikos piliečiai, gimdamas įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę,

nesvarbu, ar jis gimė Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar už jos ribų. Toks teisinis reguliavimas galiojo ir pareiškėjų dukros gimimo metu. Taigi pareiškėjų dukra, nors ir gimė ne Lietuvoje, tačiau atsižvelgiant į tai, kad jos tėvai yra Lietuvos Respublikos piliečiai, savo gimimu įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę. Pilietybės įgijimas gimimu reiškia, kad pilietybė nėra suteikiama (taigi nėra ir priimama) bei nepriklauso nuo pilietybę gimimu įgyjančio asmens tėvų valios. Dėl to pilietybės įgijimas gimimu nėra siejamas su Lietuvos Respublikos piliečio pasu, patvirtinančio Lietuvos Respublikos pilietybę, išdavimu ar kitomis aplinkybėmis. Vienintelė sąlyga Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimui gimimu yra tai, kad vienas ar abu gimusio vaiko tėvai būtų Lietuvos Respublikos piliečiai. Ginčo dėl faktinės aplinkybės, kad pareiškėjai 2017 m. rugsėjo 1 d. buvo Lietuvos Respublikos piliečiai, byloje nėra. Taigi Migracijos departamentas ir pirmosios instancijos teismas teisėtai ir pagrįstai konstatavo, kad pareiškėjų dukra yra Lietuvos Respublikos pilietė.

Atsižvelgusi į tai, kad pareiškėjų dukra yra Lietuvos Respublikos pilietė, teisėjų kolegija konstatavo, kad jai nėra taikomos Įstatymo nuostatos, reglamentuojančios užsieniečių teisinės padėties Lietuvoje klausimus. Taigi pareiškėjai nepagrįstai rėmėsi Įstatymo nuostatomis, susijusiomis su leidimų laikinai gyventi Lietuvoje užsieniečiams išdavimu ir nepagrįstai teigė, kad tam, kad jų dukra galėtų teisėtai būti Lietuvoje, ji turėjo turėti atitinkamą leidimą, kuris išduodamas kitų valstybių piliečiams. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pastebėjo, kad Pilietybės įstatymo 8 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietis, kuris kartu yra ir kitos valstybės pilietis, Lietuvos valstybė laiko tik Lietuvos Respublikos piliečiu.

Pareiškėjų apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. rugpjūčio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4926-502/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00856-2018-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.3.1; 10.1

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo asmenims, patenkantiems į pažeidžiamų asmenų sąrašą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjui, pareiškėjai ir jų nepilnamečiams vaikams taikytos alternatyvios sulaikymui priemonės – jų apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre (toliau – Centras) netaikant judėjimo laisvės apribojimų iki bus priimti atitinkami sprendimai dėl jų teisinės padėties Lietuvoje, panaikinimo. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą tenkino ir panaikino pareiškėjams ir jų nepilnamečiams vaikams taikytą alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą Centre netaikant judėjimo laisvės apribojimo. Centras pateikė apeliacinį skundą.

Teisėjų kolegija teisiškai reikšminga aplinkybe laikė tai, kad pareiškėjai ir jų nepilnamečiai vaikai nuo 2018 m. balandžio 5 d. buvo įtraukti į pažeidžiamų asmenų sąrašą. Pareiškėjai pateko į Lietuvos Respublikos Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – Įstatymas) 114 straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų kategoriją, t. y. užsieniečiai buvo ne tik šeima, kuri turi keturis nepilnamečius vaikus, bet pareiškėjas atskirai priskirtinas pažeidžiamiesiems asmenims – jam buvo diagnozuotas pasikartojantis depresinis sutrikimas ir sunkios depresijos epizodas.

Teisėjų kolegija nurodė, kad Įstatymo 114 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog pažeidžiami asmenys ir šeimos, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių, gali būti sulaikyti tik ypatingu atveju, atsižvelgiant į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus. Tai reiškia, kad pažeidžiamų prieglobsčio prašytojų sulaikymo galimybės privalo būti svarstomos tik išimtiniais atvejais. Sulaikymo pagrindų įtvirtinimas Įstatymuose neturėtų reikšti savaiminio jų taikymo.

Teisėjų kolegija darė išvadą, kad asmenys, priskiriami pažeidžiamų asmenų grupei, gali būti sulaikyti arba jiems gali būti taikoma alternatyvi sulaikymui priemonė tik ypatingais, išimtiniais atvejais ir kuo trumpesnį laiką. Be to, ir LVAT praktikoje yra pažymėta, kad vaikai ir kiti pažeidžiami asmenys ypač turi teisę į veiksmingą apsaugą, jų interesų gynimui turi būti teikiamas prioritetas prieš kitas teises vertybes.

Alternatyvių sulaikymui priemonių taikymas galimas tik tuomet, kai be tokių priemonių taikymui keliamų reikalavimų užsieniečiai (-iai) atitinka ir sulaikymui keliamus reikalavimus. Nagrinėtoje byloje buvo nustatyta, kad pareiškėjams suteiktas prieglobsčio prašytojų statusas, abejonių dėl pareiškėjų tapatybės nekilo, nebuvo duomenų, kad jie keltų grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui, pareiškėjai ir jų

nepilnamečiai vaikai įtraukti į pažeidžiamų asmenų sąrašą, duomenų, kad nuo teismo 2018 m. balandžio 12 d. sprendimu pirmą kartą jiems paskirtos alternatyvios sulaikymui priemonės iki prašymo panaikinti alternatyvią sulaikymui priemonę padavimo pareiškėjai būtų pažeidę Užsieniečių registracijos centro vidaus tvarkos taisykles, nebuvo, o pareiškėjai, siekdami geresnių gyvenimo sąlygų savo nepilnamečiams vaikams, pageidauja gyventi Pabėgėlių priėmimo centre arba kitoje apgyvendinimo vietoje, kurią jiems suteiktų nevyriausybinės organizacijos.

Teisėjų kolegija akcentavo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 8 d. nutarimu Nr. 171 patvirtinto Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 16 punkte nurodyta, kad prieglobsčio prašytojai, kurie nėra sulaikyti arba kuriems nėra skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Valstybės sienos apsaugos tarnyboje netaikant judėjimo laisvės apribojimų, Migracijos departamento sprendimu gali būti apgyvendinami apgyvendinimo patalpose ar laikinajame būste, atsižvelgiant į Aprašo III skyriuje nustatytus apgyvendinimo reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjai galėjo būti apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, laikinajame būste arba kitose prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patalpose Aprašo prasme tik, jeigu nėra jiems taikomas sulaikymas arba alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Valstybės sienos apsaugos tarnyboje netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Todėl šiuo atveju tik panaikinus alternatyvią sulaikymui priemonę, pareiškėjai galėtų pateikti prašymą dėl apgyvendinimo nurodytose patalpose ar laikinajame būste.

Teisėjų kolegija vertino, kad šiuo konkrečiu atveju alternatyvių sulaikymui priemonių taikymas (t. y. apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre) pareiškėjų šeimai nebuvo tikslingas ir proporcingas šeimos elgesiui, neatitiko šios pažeidžiamos šeimos ir nepilnamečių vaikų poreikių, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad poveikio priemonės pareiškėjų šeimai gali būti visiškai panaikintos. Teisėjų kolegijos nuomone, pareiškėjams taikytos alternatyvios sulaikymui priemonės panaikinimas neužkirs galimybės pareiškėjams likti Lietuvos Respublikoje iki pradėtos procedūros dėl prieglobsčio (ne)suteikimo pabaigos.

Centro apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. rugpjūčio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-5072-520/2018

Teisminio proceso Nr. 4-45-3-00217-2018-7

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.4. Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimas (įskaitymas)

Dėl palūkanų už laiku negrąžintą pridėtinės vertės mokesčio permoką skaičiavimo tvarkos

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės kilo dėl laikotarpio, už kurį turi būti mokamos palūkanos nustačius, kad mokesčių administratorius nepagrįstai atsisakė leisti pareiškėjui atskaityti pirkimo pridėtinės vertės mokestį (toliau – ir PVM) ir jį grąžinti.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2008 m. rugsėjo 29 d. paprašė grąžinti jo už Lietuvoje įsigytas ir vėliau į trečiąsias šalis išgabentas prekes sumokėtą pirkimo PVM iš valstybės biudžeto. Nustatęs, kad ginčo tiekimų laikotarpiu pareiškėjas nebuvo įsiregistravęs PVM mokėtoju Lietuvoje, vietos mokesčių administratorius atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą. Mokestinių ginčų komisija, be kita ko, remdamasi Teisingumo Teismo 2010 m. spalio 21 d. sprendimu byloje *Nidera* (C-385/09), 2010 m. lapkričio 24 d. pripažino, kad pareiškėjas turėjo teisę į PVM atskaitą ir nurodė mokesčių administratoriui grąžinti ginčo sumas pareiškėjui. Mokesčių administratorius, vykdydamas šį sprendimą, 2010 m. gruodžio 22 d. grąžino pareiškėjui 11 743 259 Lt PVM permoką. Pareiškėjas 2011 m. birželio 11 d. kreipėsi į vietos mokesčių administratorių su prašymu išmokėti jam palūkanas dėl neteisėto atsisakymo grąžinti PVM permoką. Vietos mokesčių administratorius sutiko sumokėti palūkanas, tačiau tik už laikotarpį nuo minėto Teisingumo Teismo sprendimo priėmimo dienos (2010 m. spalio 21 d.) iki dienos, kai pareiškėjui buvo grąžinta permokos suma, iš viso – 214 902,27 Lt.

Pareiškėjas su mokesčių administratoriaus sprendimais nesutiko ir kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, be kita ko, nuroydamas, jog ginčo atveju mokėtinos palūkanos turėjo būti apskaičiuotos nuo mokestinio patikrinimo pradžios (nuo 2008 m. lapkričio 21 d.) iki mokestinės (PVM) permokos grąžinimo datos – 2010 m. gruodžio 22 d. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies – įpareigojo vietos mokesčių administratorių apskaičiuoti ir sumokėti pareiškėjui palūkanas už laikotarpį

nuo 2009 m. vasario 17 d. (iš esmės nuo mokestinio patikrinimo pabaigos) iki 2010 m. gruodžio 22 d. Nesutikdamas su tokiu sprendimu, apeliacinį skundą pateikė tik atsakovas (centrinis mokesčių administratorius).

Įvertinęs ginčo teisinius santykius reguliuojančias nacionalinės teisės aktų nuostatas, įskaitant Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 7 ir 9 dalis¹², LVAT pirmiausia pažymėjo, kad pareiškėjui priteistinos palūkanos skaičiuotinos nuo 2009 m. balandžio 9 d., t. y. praėjus 20 dienų nuo 2009 m. kovo 19 d. sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Tačiau nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl palūkanų už laiku negrąžintą PVM, t. y. už apmokestinamojo asmens (pareiškėjo) negalėjimą laiku įgyvendinti teisės į PVM atskaitą ir su tuo susijusios apmokestinamojo asmens patirtos naštos kompensavimu. Todėl aktuali tampa 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) bei susijusi Teisingumo Teismo praktika.

Pastaruoju aspektu LVAT paminėjo Teisingumo Teismo 2013 m. spalio 24 d. sprendimą byloje *Steaua Română* (C-431/12), kurio 23 punkte nurodyta, jog kai apmokestinamajam asmeniui PVM skirtumas grąžinamas ne per protingą terminą, pagal PVM sistemos neutralumo principą reikalaujama, kad taip apmokestinamojo asmens patirti finansiniai nuostoliai dėl negalėjimo disponuoti aptariama pinigų suma būtų atlyginti sumokant palūkanas už vėlavimą. Iš valstybės biudžeto mokėtinų palūkanų apskaičiavimas, kai atskaitos taškas nėra ta diena, kurią pagal PVM direktyvą paprastai turėjo būti grąžintas PVM skirtumas, iš esmės pažeidžia šios direktyvos 183 straipsnio reikalavimus. Svarbus ir Teisingumo Teismo 2011 m. gegužės 12 d. sprendimas byloje *Enel Maritsalztok 3* (C 107/10), kurio rezoliucinės dalies 2 punkte buvo, be kita ko, konstatuota, jog PVM direktyvos 183 straipsnį, skaitomą atsižvelgiant į mokesčių neutralumo principą, reikia aiškinti taip, kad pagal jį draudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį įprastas PVM skirtumo grąžinimo terminas, kuriam pasibaigus turi būti mokamos palūkanos nuo grąžintinos sumos, yra pratęsiamas pradėjus mokestinio patikrinimo procedūrą, kai dėl šio pratęsimo palūkanos tampa mokėtinos tik nuo šios procedūros pabaigos. Kartu atkreiptinas dėmesys, jog Europos Sąjungos teisminė institucija pripažino, jog nacionalinėje teisėje nustatytas bendras 45 dienų terminas, per kurį nuo prašymo grąžinti (įskaityti) PVM skirtumą nacionalinės institucijos turi aptariamą sumą grąžinti (įskaityti), neprieštarauja minėtai taisyklei.

Kaip pažymėjo LVAT, tokia Teisingumo Teismo pozicija leidžia pagrįstai vertinti, kad minėta Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 9 dalis, tiek kiek ji palūkanų už ne laiku grąžintą PVM permoką mokėjimą sieja su to paties straipsnio 7 dalies 2 punkte numatyto termino pažeidimu, neatitinka iš PVM direktyvos 183 straipsnio, skaitomo atsižvelgiant į mokesčių neutralumo principą, kylančių reikalavimų. Atitinkamai teisėjų kolegija konstatavo, jog nagrinėtu atveju negalėjo būti taikoma Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 7 dalies 2 punkto taisyklė, kiek tai susiję su datos, nuo kurios turi būti skaičiuojamos palūkanos už ne laiku grąžintą (įskaitytą) PVM permoką (skirtumą), nustatymu. Ginče turėjo būti taikomas Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 7 dalies 1 punktas. Tai sudarė pagrindą atsakovo apeliacinį skundą atmesti kaip nepagrįstą. Žinoma, kaip pastebėjo LVAT teisėjų kolegija, nors pirmosios instancijos teismas ne visai tinkamai taikė ginčo teisiniams santykiams aktualias nuostatas, pabrėžta, kad apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo pateikė tik atsakovas, pareiškėjas pirmosios instancijos teismo priteistų sumų (palūkanų laikotarpio) neginčijo.

¹ Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 7 dalis (2007 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1249 redakcija) įtvirtina, kad: „<...> mokesčių administratorius privalo grąžinti mokesčių mokėtojui mokesčio permoką tokia tvarka: 1) mokesčio permoka grąžinama per 30 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos. Tais atvejais, kai mokesčių administratorius paprašo mokesčių mokėtoją pateikti papildomus dokumentus, 30 dienų terminas skaičiuojamas nuo kitos dienos po pareikalautų dokumentų gavimo dienos. <...> Šiame punkte nustatyti terminai netaikomi, jei yra šios dalies 2 punkte nurodytos aplinkybės; 2) tais atvejais, kai dėl mokesčio permokos grąžinimo atliekamas mokesčių mokėtojo mokestinis patikrinimas arba su mokesčio permokos grąžinimu susiję klausimai yra sudedamoji mokesčių administratoriaus atliekamo to mokesčių mokėtojo patikrinimo dalis, mokesčio permoka turi būti grąžinta ne vėliau kaip per 20 dienų po mokesčių administratoriaus sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos (jei pažeidimų nenustatyta, – pažymos apie tai), įteikimo <...> dienos.“

² Mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio 9 dalis (2004 m. balandžio 13 d. įstatymo Nr. IX 2112 redakcija) numato, kad „mokesčių administratorius, per šio straipsnio 7 dalyje nurodytą terminą negrąžinęs mokesčio permokos sumos, mokesčių mokėtojo naudai skaičiuoja palūkanas iki mokesčio permoka bus grąžinta. Palūkanų dydis yra lygus delspinigių už ne laiku sumokėtą mokestį dydžiui“.

Dėl priteistinių palūkanų dydžio LVAT akcentavo, jog Teisingumo Teismas 2018 m. vasario 28 d. sprendimo byloje *Nidera B.V. (C-387/16)* rezoliucinėje dalyje aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė, kad pagal PVM direktyvos 183 straipsnį, aiškinamą atsižvelgiant į mokesčių neutralumo principą, draudžiama mažinti paprastai pagal nacionalinę teisę mokamų palūkanų sumą už laiku negražintą PVM skirtumą atsižvelgus į kitas nei paties apmokestinamojo asmens veiksmais nulemtas aplinkybės: palūkanų sumos santykį su PVM skirtumo suma, skirtumo negražinimo laikotarpį ir jį nulėmusias priežastis, taip pat apmokestinamojo asmens realiai patirtus praradimus.

2018 m. rugpjūčio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-375-556/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06117-2013-4

Procesinio sprendimo kategorija 12.4

[Prieiga internete](#)

12.15. Pridėtinės vertės mokestis

12.15.5. Pridėtinės vertės mokesčio atskaita

12.15.5.2. Pridėtinės vertės mokesčio atskaitos tikslinimas

Dėl pareigos tikslinti pridėtinės vertės mokesčio atskaitą atsiradimo momento, kai pirminė šio mokesčio atskaita iš viso nebuvo galima

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas iš esmės buvo kilęs dėl pareiškėjo pareigos patikslinti savo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) atskaitą bei tikslinamo mokesčio laikotarpio.

Byloje nustatyta, kad 2007 m. kovo 28 d. pareiškėjas įsigijo žemės sklypus. Pardavėjo išrašytose sąskaitose faktūrose buvo išskirtas PVM, kurį pareiškėjas įtraukė į 2007 m. kovo mėn. PVM atskaitą (šio sandorio sudarymo metu kontrahentai jį vertino, kaip „žemės statybai“ tiekimą, kuris yra apmokestinamas PVM). 2010 m. balandžio 14 d. pardavėjas vienašališkai pareiškėjui išrašė kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, kurioje patikslino 2007 m. kovo 28 d. išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje nurodytą žemės sklypų apmokestinamąją vertę, bei PVM sąskaitą faktūrą, kurioje PVM jau nebuvo išskirtas (pardavėjas pateikė patikslintas savo PVM deklaracijas už 2007 m. kovo mėn.; 2012 metais atlikto pakartotinio pardavėjo mokesčio patikrinimo metu mokesčių administratorius pripažino, kad aptariamų žemės sklypų tiekimas iš tiesų buvo neapmokestinamas sandoris). Pareiškėjas naujų jam išrašytų sąskaitų faktūrų į apskaitą neįtraukė ir netikslino savo PVM atskaitos. Vykdydamas 2013 m. gruodžio 18 d. pavedimą tikrinti, mokesčių administratorius atliko pareiškėjo mokesčio patikrinimą, kurio metu nustačius minėtas aplinkybes buvo pripažinta, kad pareiškėjas, gavęs minėtą 2010 m. balandžio 14 d. kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, privalėjo patikslinti PVM atskaitą ir į 2010 m. balandžio mėn. PVM deklaraciją įtraukti šioje sąskaitoje nurodytą PVM sumą, taip padidinant į valstybės biudžetą mokėtiną PVM.

Byloje pareiškėjas nesutiko su mokesčių administratoriaus pozicija dėl laikotarpio, už kurį jam tenka pareiga tikslinti PVM atskaitą – skirtingai nei vertino viešojo administravimo subjektas, pareiškėjas manė, kad turi būti tikslinama ne 2010 m. balandžio mėn., o 2007 m. kovo mėn. mokesčio laikotarpio PVM atskaitos (PVM deklaracija); akcentuotina, kad byloje tarp šalių nebuvo ginčo, kad pirminė (2007 m. kovo mėn.) PVM atskaita iš viso nebuvo galima.

Akcentavęs, kad ginčo teisiniams santykiams taikytinos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nuostatos, be kita ko, įgyvendina 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva), LVAT nurodė, kad šios direktyvos 184 straipsnis nustato, jog „pirminė atskaita tikslinama, kai atskaityta PVM suma yra didesnė arba mažesnė už sumą, kurią apmokestinamasis asmuo turėjo teisę atskaityti“. Situacija, kai atskaita buvo atlikta, nors nebuvo teisės į ją (kaip buvo nagrinėjama atveju), patenka į PVM direktyvos 184 straipsnyje numatytą pirmą atvejį, t. y. kai atskaityta PVM suma yra didesnė už sumą, kurią apmokestinamasis asmuo turėjo teisę atskaityti. Aptariamoms pareigos tikslinti atsiradimo momentas siejamas (sutampa) su PVM direktyvos 184 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis (jų atsiradimu). Tokią poziciją pagrindžia ir aiški šio PVM direktyvos straipsnio lingvistinė formuluootė – „<...> atskaita tikslinama, kai <...>“, taip pat PVM neutralumo principas, kuris, be kita ko, reikalauja, kad nepagrįsta atskaita būtų koreguojama bet kuriuo atveju (Teisingumo Teismo 2018 m. balandžio 11 d. sprendimo byloje C-532/16 38 p.).

Todėl LVAT konstatavo, kad pareiškėjas turėjo pareigą patikslinti ginčo PVM atskaitą (PVM deklaraciją), tačiau, skirtingai nei vertino mokesčių administratorius, šios (pareiškėjo) pareigos atsiradimo momentas iš esmės sutapo su nepagrįstu PVM atskaitymu 2007 m. kovo mėn., o ne kreditinių sąskaitų faktūrų išrašymu 2010 m. balandžio mėn.

Vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalimi ir LVAT praktika, kad tuo atveju, kai yra atliekamas mokestinis patikrinimas, šioje įstatymo nuostatoje senaties terminas skaičiuojamas atgal nuo tų kalendorinių metų, kada buvo išrašytas pavedimas tikrinti, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad, kadangi nagrinėtu atveju pavedimas tikrinti buvo išrašytas tik 2013 m. gruodžio 18 d., o ginčas kilo dėl 2007 m. kovo mėn. mokėtino (atskaitytino) PVM, ginčytu mokesčių administratoriaus sprendimu nurodytos pareiškėjui sumokėti PVM ir su juo susijusios sumos buvo apskaičiuotos pažeidžiant mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminą.

Atsakovo (centrinio mokesčių administratoriaus) apeliacinis skundas buvo atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-374-442/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04156-2014-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.2.6; 12.15.5.2; 12.15.6

[Prieiga internete](#)

18. Nuosavybės teisių atkūrimas

18.4. Nuosavybės teisių atkūrimas j žemę

18.4.3. Kiti su nuosavybės teisių atkūrimu j žemę susiję klausimai

Dėl atkurtų nuosavybės teisių j žemės sklypą gynimo, kai persidengia gretimų sklypų ribos

Apžvelgiamoje byloje ginčo dalyką sudarė pareiškėjui priklausančio žemės sklypo kadastrinių matavimų metu užfiksuotų duomenų ir parengto plano atitikties teritorijų planavimo dokumentams nustatymas bei nuosavybės teisių, atsiradusių sprendimo atkurti nuosavybės teises j išlikusį nekilnojamąjį turtą natūra pagrindu, gynimas.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjui buvo atkurtos nuosavybės teisės, grąžinant natūra bendrą 0,30 ha žemės sklypą. Žemės sklypas buvo suprojektuotas Vilniaus apskrities viršininko įsakymu patvirtintame kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekte. Kiti žemės sklypai šalia žemės sklypo, grąžinamo pareiškėjui, nebuvo suformuoti. Sklypo ribos 2003 m. vasario 10 d. buvo pažymėtos kadastro žemėlapyje. Vilniaus apskrities viršininko 2009 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu patikslinus pareiškėjui priklausančio žemės sklypo kadastrinių matavimų metu užfiksuotus duomenis, VĮ Registrų centro Vilniaus filialas 2009 m. rugsėjo 22 d. atsisakė juos įrašyti j Nekilnojamojo turto kadastrą, nurodydamas, kad pareiškėjui priklausančio žemės sklypo ribos dengia kito žemės sklypo ribas, kurio ribų posūkio taškų koordinatės nustatytos grafiškai pagal paskiausiai atnaujintą kartografinę medžiagą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad žemės reformos žemėtvarkos projekto rengimo metu galioję teisės aktai nustatė, kad visi vietovėje atliekami matavimai pažymimi abrise (brėžinyje, plane), daugiau reikalavimų abriso parengimo tikslumui nenustatė, todėl negalima daryti išvadų dėl atliktų kadastro duomenų tinkamumo remiantis tik abrisu. Turi būti atsižvelgiama ir j kitus sprendimo atkurti nuosavybės teises pareiškėjui priėmimo metu galiojusius teritorijų planavimo dokumentus. Atsakovas Nacionalinė žemės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nepateikė patikimų įrodymų, kad pareiškėjo atlikti kadastriniai matavimai neatitinka Vilniaus apskrities viršininko įsakymu patvirtinto kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekto ir pareiškėjui suteikto žemės sklypo plano, kuris iš esmės yra žemės reformos žemėtvarkos projekto ištrauka. Būtent atsakovui tenka pareiga įrodyti šias aplinkybes, nes jam tenka atsakomybė tiek už tinkamą žemės reformos žemėtvarkos projektų parengimą, tiek už tinkamą grąžinamų žemės sklypų suformavimą ir paženklinimą vietoje.

Atsakovas argumentus dėl pareiškėjo atliktų kadastrinių matavimų neatitikimo galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams iš esmės grindė jų neatitikimu vėliau Vilniaus apskrities viršininko patvirtintam kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projektui, vėliau suformuotų žemės sklypų planams, tačiau niekaip neįrodinėjo, kad, atliekant kadastrinius matavimus, buvo nepaisyta sklypo paženklinimo vietoje, t. y.

kad buvo perkelti riboženkliai, kitaip pažeistos ginčo žemės sklypo ribos, pažymėtos suformuojant jį 2000 m. žemės reformos žemėtvarkos projekte pagal tuo metu galiojusią teisės aktų reikalavimus.

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, jog sprendžiant dėl parengtų kadastrinių matavimų ir žemės sklypo plano atitikties teritorijų planavimo dokumentams, yra reikšmingi ne tik kraštinių ilgiai, bet ir sklypo plotas bei gretimybės, t. y. šalia esančių žemės sklypų ribos ir plotai. Pareiškėjo pateikiami kadastriniai matavimai yra parengti nurodant gretimybes, ir, nors linijų ilgiai skiriasi nuo nurodytų abrise, sklypo plotas sudaro 0,30 ha, t. y. atitinka plotą, nurodytą sprendime atkurti nuosavybės teises.

LVAT atmetė atsakovo argumentus, kad turi būti taikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 „Dėl reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje“ 2.11 papunktyje nustatyta taisyklė, kad vietovėje paženklintos privačios žemės, miško sklypų ribos, kurių posūkio taškų koordinatės nustatytos grafiškai pagal naujausią kartografinę medžiagą, vėliau atliekant kadastrinius matavimus nekeičiamos, o nustatytas žemės, miško sklypo ploto skirtumas, viršijantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų leistiną nustatytą matavimo tikslumą, kai išmatuoto žemės ar miško plotas yra mažesnis, šio žemės ar miško sklypo savininkui gali būti kompensuojamas. Nagrinėtu atveju nustatyta, kad trečiojo suinteresuoto asmens žemės sklypas (jo dalis) suformuotas pagal netinkamai parengtus teritorijų planavimo dokumentus, todėl šio asmens žemės sklypo ribos negali būti laikomos tinkamai nustatytomis.

Be to, LVAT pažymėjo, kad byloje aptarti reikšmingi aspektai – nuosavybės teisių atkūrimo natūra būdas, žemės sklypo suformavimas ankstesniame žemės reformos žemėtvarkos projekte, eiliškumo prioritetas – nulemia, kad sprendžiant dėl pareiškėjo pažeistų teisių gynimo, turi būti išsaugomos jam atkurtos nuosavybės teisės visa sprendime dėl nuosavybės teisių atkūrimo nustatyta apimtimi. Formalus jam priklausančio žemės sklypo ribų patikslinimas vietovėje pagal šiuo metu galiojantį teritorijų planavimo dokumentą reikštų dalies jam atkurtų nuosavybės teisių paneigimą, neatitiktų teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų.

LVAT panaikino Vilniaus apskrities viršinininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo dalį dėl žemės sklypo dalies, kuria šis žemės sklypas persidengia su pareiškėjo žemės sklypu.

2018 m. rugsėjo 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-105-492/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01700-2015-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 15.6; 18.4.3

[Prieiga internete](#)

18.12. Kiti su nuosavybės teisių atkūrimu susiję klausimai

Dėl žemės sklypų, valstybės prarastų dėl kitų asmenų padaryto nusikaltimo nuosavybės teisių atkūrimo procese, išreikalavimo pagal vindikacijos taisykles

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) 2011 m. birželio 23 d. sprendimo, kuriuo buvo atkurtos nuosavybės teisės atsakovei A. S. I., ir jo pagrindu sudarytų sandorių teisėtumo bei šių sandorių objektu buvusio nekilnojamojo turto, prarasto dėl kitų asmenų padarytų nusikalstamų veiksmų, grąžinimo valstybei.

Byloje nustatyta, kad Akmenės rajono apylinkės teismo 2010 m. vasario 12 d. sprendimu nustatytas A. S. I. įvaikinimo juridinis faktas, kurio pagrindu ji įgijo teisę atkurti nuosavybės teises į buvusio žemės savininko iki nacionalizacijos valdytą 82 ha žemės plotą. Nuosavybės teisės atkurtos 2011 m. birželio 23 d. sprendimu, perduodant nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems žemės ir miško sklypus Ignalinos rajone, atsakovę A. S. I. atstovaujant įgaliojamam asmeniui V. K. Nurodyti sklypai 2011 m. birželio 28 d. perduoti UAB „Ignalina agrar“. Atnaujinus civilinės bylos procesą, nustačius įvaikinimo faktą paneigiančius duomenis, Akmenės rajono apylinkės teismo 2015 m. gruodžio 15 d. sprendimu panaikintas to paties teismo 2010 m. vasario 15 d. sprendimas, kuriuo buvo nustatytas juridinę reikšmę turintis įvaikinimo faktas. Prokuroras, ginantis viešąjį interesą, kreipėsi į teismą, prašydamas pripažinti negaliojančiu sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir grąžinti žemę valstybės dispozicijon vindikacijos būdu, nes nuosavybės teisės A. S. I. buvo atkurtos suklastotų dokumentų bei melagingų liudijimų pagrindu, t. y. šį turtą valstybė prarado dėl kitų asmenų padaryto nusikaltimo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, nagrinėdama atsakovų A. S. I. ir UAB „Ignalina agrar“ apeliacinius skundus, atkreipė dėmesį į teisės doktrinoje ir teismų praktikoje suformuluotas vindikacijos taikymo sąlygas, taip pat į tai, kad esant vindikacijos pagrindams, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo ir nacionalinių teismų jurisprudenciją bei siekiant sąžiningų įgijėjų ir savininko interesų pusiausvyros, sprendtina, ar taikant tokį savininko teisių gynimo būdą, nebus pernelyg suvaržytos sąžiningų įgijėjų teisės ir ar nebus pažeisti jų teisėti lūkesčiai.

Kai kyla nuosavybės neliečiamumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų konkurencija, kiekvienoje konkrečioje byloje būtina įvertinti reikšmingas faktines aplinkybes, kurios sudaro sąlygas nustatyti tinkamą saugotinių vertybių pusiausvyrą. Turto įgijėjo sąžiningumą ar nesąžiningumą lemiančios aplinkybės yra vertinamojo pobūdžio ir kiekvienoje byloje nustatomos individualiai, atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes, teisinių santykių šalių padėtį, elgesį ir kt. Proporcingumo principas gali būti pažeistas išreikalavus daiktą iš sąžiningo įgijėjo, kuris dėjo pastangas, siekdamas įsigyti turtą skaidriai, laikydamasis teisės normų nuostatų, suderinęs aiškias turto perleidimo ir atsiskaitymo už jį sąlygas. Tačiau, kai iš įvertintų duomenų viseto matyti, kad įgijėjas, jį atstovaujantys asmenys, atsižvelgiant į jų tarpusavio ryšius ir veiksmus, turėjo suprasti, kad sandorio sąlygos nėra skaidrios, kad galimas sandorio neteisėtumas, bet pasirinko veikti neskaidriai, ypač jei tokių veiksmų epizodų yra ne vienas, tokiomis aplinkybėmis daikto įgijėjas gali būti nelaikomas atitinkančiu sąžiningo įgijėjo standartui keliamus reikalavimus. Nustačius įgijėjo neatitiktį sąžiningo įgijėjo standartui, tai reikštų, kad jis, įgydamas turtą nesąžiningai, pats prisiėmė neigiamų padarinių naštos riziką, todėl tokiu atveju daikto išreikalavimas jam nebus neproporcinga našta.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 3 dalies nuostata, jog tais atvejais, kai daiktas neatlygintinai įgytas iš asmens, kuris neturėjo teisės jo perleisti nuosavybėn, tai savininkas visais atvejais turi teisę jį išreikalauti (tiek kilnojamąjį, tiek nekilnojamąjį), taikytina ir tais atvejais, kai dėl daikto perleidimo sudarytas atlygintinas sandoris, tačiau faktiškai įgijėjas už perleistą daiktą neatsiskaitė. Daikto perleidimo faktinis neatlygintinumas reikštų, kad išreikalavus faktiškai neatlygintinai įgytą turtą iš įgijėjo, jis nepatirs nuostolių ir jam neteks neproporcinga vindikacijos padarinių našta.

LVAT atkreipė dėmesį į tai, kad nagrinėtu atveju atsakovės A. S. I. atstovui tvirtinant, kad su ja pagal žemės sklypų pirkimo–pardavimo sutartį faktiškai nebuvo atsiskaityta, pirmosios instancijos teismas šios byloje esminę reikšmę vindikacijos galimui turinčios faktinės aplinkybės nevertino ir nenustatė, ar žemės sklypų perleidimo sandoris faktiškai buvo atlygintinas.

LVAT konstatavo, kad daiktui išreikalauti iš įgijėjo nepakanka nustatyti, kad išreikalautino daikto savininkas neteko jo dėl kitų asmenų padaryto nusikaltimo. Būtina nustatyti ir įvertinti proporcingumo principo laikymuisi svarbias aplinkybes. Dėl to daikto perleidimo atlygintinumas ir įgijėjo sąžiningumas bei nuo jų priklausantis vindikacijos padarinių naštos proporcingumas yra esminės aplinkybės, kurių išsamiai neįvertinus, bylos dėl vindikacijos esmė lieka neatskleista.

LVAT pažymėjo, kad nėra pagrindo kalbėti apie valstybės klaidą, kai nusikalstami veiksmai prieš valstybę (nagrinėjamu atveju – teisme pateikus suklastotus dokumentus, kurių pagrindu teismas neteisingai nustatė juridinę reikšmę turintį faktą) iš esmės atėmė galimybes valstybei patikrinti (nustatyti) prašymo atkurti nuosavybės teises neteisėtumą, kas ir lėmė valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės sklypų praradimą. Tuo atveju, kai asmenys veikė kartu, neteisėtai įgydami dokumentus, tariamai patvirtinančius jų teises į žemės sklypus, juos užvaldydami ir realizuodami, yra pagrindas jų neteisėtus veiksmus vertinti kaip bendrus ir šiais veiksmais padarytos žalos atlyginimo reikalauti solidariai iš visų tokius neteisėtus veiksmus atlikusių asmenų (Civilinio kodekso 6.6 str. 3 d.). Kadangi taikant restituciją, ji nukreipiama tik į asmenį, kuriam perleistas daiktas formaliai priklausė, dažni atvejai, kai šiam asmeniui turto neturint, neįmanoma realiai įvykdyti restituciją ir kompensuoti nuostolius patyrusiam asmeniui. Dėl to, siekiant, kad daikto netekęs asmuo (daikto savininkas ar įgijėjas) turėtų realią galimybę išieškoti nuostolių atlyginimą, kai egzistuoja civilinės atsakomybės sąlygos, gali būti reikalaujama žalos atlyginimo iš visų prie jos padarymo prisidėjusių asmenų solidariai, padidinant realaus nuostolių atlyginimo tikimybę. Galimybė taikyti solidarią atsakomybę bent vienam žalą padariusiam asmeniui turint turto, būtų papildoma priemonė, sudaranti sąlygas proporcingumo principui įgyvendinti.

Atsakovui UAB „Ignalina agrar“ nesutinkant su vindikacijos pagal Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalį taikymu, nes, jo nuomone, jos taikymas yra galimas tik teismui konstatavus nusikaltimo faktą išnagrinėtoje baudžiamojoje byloje, LVAT pasisakė šiuo klausimu. Iš Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalies struktūros bei turinio akivaizdu, jog šios teisės normos paskirtis – reglamentuoti pažeistų savininko nuosavybės teisių gynimą, todėl šioje dalyje vartojamos sąvokos aiškintinos atsižvelgiant į šią paskirtį ir įvertinant, kokią įtaką

tam tikra sąvoka turi būtent savininko teisių gynimui. Atitinkamai teisės normoje vartojamos sąvokos negali būti aiškinamos taip, kad sudarytų kliūtis normos paskirčiai įgyvendinti.

Kadangi Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalies paskirtis – savininko daiktinių teisių gynība, tai daikto įgijimo nusikalstamu būdu aplinkybė svarbi vertinant savininko pareigą tinkamai rūpintis jam priklausančiu daiktu, imtis protingų priemonių jam apsaugoti. Nustačius, kad savininkas daiktą prarado dėl kitų asmenų padarytos nusikalstamos veikos, paprastai jam negalima perkelti atsakomybės dėl daikto praradimo, priešingai nei savininko aplaidumo ir nerūpestingumo atvejais. Būtent tokios daikto praradimo aplinkybės – kitiems asmenims nusikalstamai, t. y. grubiausiu būdu, pažeidžiant teisės normas – daro daikto praradimą išskirtinį iš kitų, todėl šiuo atveju daikto savininkas turi išskirtines teises į savo daiktinių teisių gynimą. Dėl to byloje sprendžiant vindikacijos klausimą ir nustačius, jog daiktą savininkas prarado dėl veikos, kuri pagal baudžiamąjį įstatymą kvalifikuojama kaip nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas, Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalies taikymui nėra svarbu, ar nustatytas tokią veiką padaręs asmuo, ar jis yra tinkamas subjektas baudžiamajai atsakomybei taikyti už padarytą veiką, ar baudžiamojoje byloje priimtas apkaltinamasis nuosprendis, ar baudžiamoji byla sustabdyta, o svarbu, kad pakankamai patikimai nustatytos aplinkybės, kuriomis savininkas prarado savo daiktą – grubiai pažeidžiant jo teisę laisva valia disponuoti daiktu. Aiškinimas, kad tik teismui išnagrinėjus baudžiamąją bylą dėl nusikaltimo, lėmusio daikto praradimą, būtų galima remtis nusikaltimo padarymo faktu byloje dėl vindikacijos taikymo, prieštarautų Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalies paskirčiai – apginti savininko teises.

Civilinio kodekso 4.96 straipsnio 2 dalyje nustatytas kvalifikuojantis požymis – padaryto nusikaltimo faktas – gali būti konstatuotas nagrinėjant bylą civilinio proceso tvarka, nors ir vykdytame baudžiamajame procese nenustatytas konkretus nusikaltimą padaręs asmuo, ir tai negalės būti laikoma asmens nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimu, nes joks asmuo teismo sprendimu neapkaltinamas nusikaltimo padarymu, o tik konstatuojamas nusikalstamos veikos faktas, kuris atskirais įstatymų nustatytais atvejais yra būtinas civilinių santykių teisiniui kvalifikavimui.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla grąžinta pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, išskyrus paliktą nepakeistą jo dalį, kuria panaikintas Nacionalinės žemės tarnybos sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo atsakovei A. S. I.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-330-1062/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00508-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 15.8; 18.12

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.3. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

21.3.2. Atleidimas, pritaikius tarnybinę atsakomybę

Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininko pareigų vykdymo, nesant paskirtam šios komisijos pirmininkui

Apžvelgiamu atveju ginčytas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) pirmininko įsakymas (toliau – Įsakymas), kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčas kilo dėl Įsakymą pasirašiusio asmens įgaliojimų. Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 30 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad tarnybinę nuobaudą skiria arba sprendimą dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir sprendimą dėl tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, priima valstybės tarnautoją į pareigas priėmęs asmuo. Taigi, kaip nurodė teisėjų kolegija, sprendimą dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo pareiškėjui turėjo priimti VTEK pirmininkas.

Vadovaujantis VTĮ (2015 m. gruodžio 15 d. įstatymo redakcija, galiojusi nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. birželio 1 d.) nuostatomis, kai VTEK pirmininkas laikinai (dėl tarnybinės komandiruotės, atostogų, laikinojo nedarbingumo ir kt.) negali eiti pareigų, jis jas paveda atlikti kitam VTEK nariui. Kol nėra paskirtas VTEK pirmininkas, jo pareigas eina vyriausias pagal amžių VTEK narys.

Byloje nebuvo ginčo dėl aplinkybių, kad atleidus VTEK pirmininką iš pareigų ir nepaskyrus naujo VTEK pirmininko, pirmininko pareigas VTEK 2017 m. kovo 17 d. sprendimu laikinai pradėjo eiti V. K., kuris nebuvo vyriausias pagal amžių VTEK narys. Įsakymą pasirašė VTEK narys E. S., kuris dėl V. K. kasmetinių atostogų komisijos pirmininko pareigas laikinai ėjo 2017 m. gruodžio 5 d. (VTEK 2017 m. gruodžio 4 d. sprendimas). VTEK narys E. S. Įsakymo pasirašymo metu taip pat nebuvo vyriausias pagal amžių VTEK narys. Nesant paskirto VTEK pirmininko, jo pareigas, įskaitant ir Įsakymo priėmimą, laikinai galėjo atlikti tik vyriausias pagal amžių VTEK narys. Įsakymą pasirašius ne vyriausiam pagal amžių VTEK nariui, laikytina, kad Įsakymas buvo priimtas nekompetentingo viešojo administravimo subjekto ir dėl to yra naikintinas pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas. Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, pareiškėjo skundą patenkinant iš dalies, t. y. VTEK pirmininko Įsakymas panaikintas, bylos dalis dėl vidutinio darbo užmokesčio priteisimo už priverstinės pravaikštos laiką perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. rugsėjo 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4662-261/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00060-2018-0

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.2

[Prieiga internete](#)

21.3.12. Kiti valstybės tarnautojų atleidimo pagrindai

Dėl laikino nedarbingumo, apibrėžiamo 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių laikotarpiu, apskaičiavimo

Ginčas byloje kilo dėl pareiškėjos atleidimo pagal Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – Įstatymas) 44 straipsnio 2 dalį, kurioje įtvirtinta, kad valstybės tarnautojas, dėl laikinojo nedarbingumo nedirbantis ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba ilgiau kaip 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių, jį į pareigas priėmusio asmens sprendimu gali būti atleistas iš pareigų.

Pareiškėjos apeliacinis skundas buvo grindžiamas, be kita ko, argumentu, kad į 140 dienų nedarbingumo per paskutinių 12 mėnesių laikotarpio terminą neįeina poilsio ir švenčių dienos.

LVAT teisėjų kolegija šiuo aspektu nurodė nesutinkanti, kad pagal Įstatymo 44 straipsnio 2 dalį laikinajam nedarbingumui, viršijančiam 140 dienų skaičių, yra aktuali ne laikinojo nedarbingumo trukmė, tačiau nedirbtų dienų dėl laikinojo nedarbingumo skaičius.

Įstatyme nereglamentuojant terminų skaičiavimo tvarkos, pirmosios instancijos teismas, remdamasis Įstatymo 5 straipsniu, numatančiu, kad darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai bei kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas, pagrįstai vadovavosi Darbo kodekso (2016 m. rugsėjo 14 d. įstatymo redakcija, galiojanti nuo 2017 m. liepos 1 d.) 14 straipsnio 4 dalimi, kurioje nustatyta, kad dienomis apibrėžtas terminas yra skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis, jeigu įstatymai nenustato kitaip, o į kalendorinėmis dienomis skaičiuojamą terminą įeina ne darbo dienos (šeštadienis ir sekmadienis) ir švenčių dienos. Analogiška nuostata buvo įtvirtinta ir Darbo kodekso 26 straipsnio 3 dalyje (įstatymo redakcijoje, galiojusioje iki 2017 m. liepos 1 d.).

Kadangi joks kitas įstatymas nenustato kitos 140 dienų nedarbingumo termino, numatyto Įstatymo 44 straipsnio 2 dalyje, skaičiavimo tvarkos, turi būti vadovaujama aptarta Darbo kodekso nuostata. Įstatymo 44 straipsnio 2 dalis aiškintina taip, kad į 140 dienų nedarbingumo laikotarpį įskaitytinos visos kalendorinės dienos.

Nutarta, kad pirmosios instancijos teismas, netenkinęs pareiškėjos skundo, priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą.

2018 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4758-662/2018

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-01663-2017-1

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.12

[Prieiga internete](#)

25. Mokslas ir švietimas

25.5.Vidurinis ugdymas

Dėl non reformato in peius principio skundžiant egzaminų rezultatus

Šioje byloje buvo išnagrinėtas skundas dėl pareiškėjos valstybinio lietuvių kalbos ir literatūros egzamino rezultatų įvertinimo, kuris buvo suteiktas po pareiškėjos kreipimosi pakartotinai peržiūrėjus pareiškėjos egzamino darbą.

Pareiškėja skunde nurodė, kad 2017 m. birželio 5 d. laikė valstybinį lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminą, kuris buvo įvertintas 87 balais. Manydama, kad egzaminas įvertintas nepakankamai, kreipėsi į NEC su apeliacija egzamino įvertinimą pakeisti aukštesniu nei 87 balai. Egzamino vertinimas po apeliacijos buvo sumažintas iki 58 balų. Pareiškėjos nuomone, toks darbo įvertinimo sumažinimas pažeidė jos teisėtą lūkestį, kad išnagrinėjus apeliaciją jos egzamino įvertinimas nebus sumažintas.

Išnagrinėjusi skundą, LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad *non reformatio in peius* principas nebus pažeistas tuo atveju, kai skundžiamą sprendimą priėmęs subjektas atlieka pakartotinį patikrinimą ir priima naują sprendimą. Būtent tai ir buvo padaryta nagrinėjamu atveju, kaip teisingai nustatė pirmosios instancijos teismas, išanalizavęs Aprašo nuostatas ir faktines pareiškėjos lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino įvertinimo aplinkybes: pareiškėjos darbas buvo vertinamas iš naujo, apeliacinė komisija netikrino ankstesnio vertinimo teisingumo. Todėl minėtas pareiškėjos argumentas, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai susiaurino principo *non reformato in peius* veikimo sritį, atmestas.

Pareiškėjos skundas pripažintas nepagrįstu.

2018 m. rugsėjo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4703-1062/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02561-2017-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 25.5; 25.8

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio investicijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.3. Išmoky, išmokėtų ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, gražinimas ir išieškojimas

Dėl vykdančią projektą sukurto turto perleidimo nuomos pagrindu

Byloje ginčytas Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimas, kuriuo pareiškėjui pritaikyta paramos dalies susigrąžinimo sankcija už tai, kad pareiškėjas be Agentūros sutikimo laikotarpiu nuo 2014 m. gruodžio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. išnuomojo dalį pastato, kuriam buvo skirta parama.

Agentūra sprendime konstatavo, be kita ko, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmosios veiklos srities „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2012 metais, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 3D-219 (toliau – Įgyvendinimo taisyklės) 26.9 punkto pažeidimą, kuris numato inter alia tai, kad be rašytinio Agentūros sutikimo pareiškėjas įsipareigoja neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, teisiškai reikšminga yra tai, kad Įgyvendinimo taisyklių 26.9 punkte minimas draudimas be Agentūros sutikimo parduoti ar kitaip perleisti turtą yra siejamas su nuosavybės teisių (t. y. ne tik valdymo ir naudojimo, bet ir disponavimo) perėjimu kitiems asmenims. Priešingas šios nuostatos aiškinimas prieštarautų 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai 74 straipsnio 1 dalies nuostatai, numatančiai, kad valstybė narė užtikrina, jog investicinė operacija bus toliau finansuojama iš EŽŪFKP, jei per 5 metus nuo valdymo institucijos sprendimo skirti finansavimą nepadaromas esminis tos operacijos pakeitimas, kuris: a) paveikia jos pobūdį ar įgyvendinimo reikalavimus arba suteikia pernelyg didelį pranašumą įmonei ar viešajai įstaigai; b) įvyksta dėl infrastruktūros objekto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą. Taigi, pasak LVAT, pirmosios instancijos teismas neteisėtai ir nepagrįstai

atmetė pareiškėjo argumentus, susijusius su tuo, kad pareiškėjas, nuomodamas dalį pastato, neapribojo ir nesuvaržė savo kaip pastato savininko teisių į šį turtą.

2018 m. rugpjūčio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1271-502/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02770-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 29.3

[Prieiga internete](#)

Dėl įsipareigojimų nevykdymo valstybinės žemės nuomos sutarčių nutraukimo atvejais

Byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) sprendimo, kuriuo pareiškėjas buvo įpareigotas grąžinti dalį paramos lėšų, teisėtumo ir pagrįstumo.

Sprendime NMA konstatavo, kad 2010 m. ir 2011 m. pareiškėjas deklaravo žemės ūkio naudmenas ir pasėlius, tačiau nuo 2012 m. paraiškų nebeteikė, nenurodė paraiškų neteikimo priežasčių, taip pat neteikė NMA dokumentų, įrodančių ūkininkavimo faktą, todėl NMA, vadovaudamasi Grąžintinių lėšų taisyklėmis, priėmė sprendimą dėl grąžintinių lėšų susidarymo. Pareiškėjas manė, kad jo atsakomybė šiuo atveju kilti neturėtų, nes įsipareigojimų negalėjo vykdyti dėl to, kad su juo buvo nutrauktos valstybinės žemės nuomos sutartys, kai žemės sklypai buvo grąžinti savininkams pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą. Teismas, pasak pareiškėjo, turėjo taikyti Civilinio kodekso 6.253 straipsnio 4 dalį ir atleisti jį nuo atsakomybės.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog pareiškėjas nepateikė įrodymų, paneigiančių nustatytas aplinkybes, kad pareiškėjas nesilaikė minėtose taisyklėse numatyto įsipareigojimo ūkininkauti 5 metus nuo pirmos išmokos pagal priemonę gavimo. Taip pat pažymėjo, kad pareiškėjas nepateikė jokių su valstybinės žemės nuomos sutarčių nutraukimu susijusių įrodymų. Pareiškėjas teismui nepateikė ir nenurodė jokių dokumentų, pavyzdžiui, kitų susitarimų su žemės savininkais, iš kurių jam galėjo kilti lūkestis valstybinės žemės nuomą tęsti po sutarčių nutraukimo ar kuriais jam būtų buvusios suteiktos kokios nors garantijos. Byloje taip pat nėra duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad pareiškėjas buvo aktyvus ir siekė paraiškoje prisiimtus įsipareigojimus įvykdyti kitais būdais, pavyzdžiui, įsigyti arba išsinuomoti kitus žemės sklypus.

LVAT pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atkreipė dėmesį, jog sankcijos nebūtų taikomos, jei nustatytų reikalavimų ir apribojimų būtų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) atveju. Vis dėlto, pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, kad 2012 metais informavo NMA apie atsiradusias nenugalimos jėgos aplinkybes, kliudančias pareiškėjui toliau ūkininkauti ir tinkamai įvykdyti savo įsipareigojimus. Tokių įrodymų, kad egzistavo nenugalimos jėgos aplinkybės, pareiškėjas nepateikė ir teismui. Atsižvelgiant į tai, kad NMA, priimdama ginčo sprendimą, jokios informacijos apie negalėjimą įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus neturėjo, nėra pagrindo vertinti, ar pareiškėjo skunde teismui nurodytos ir įrodymais nepagrįstos aplinkybės galėtų būti vertinamos kaip nenugalimos jėgos aplinkybės. Atsižvelgdamas į tai, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė.

2018 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1379-422/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02096-2016-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.3; 29.3

[Prieiga internete](#)

33. Finansų rinkų priežiūra

Dėl viešai neatskleistos informacijos perdavimo kitam asmeniui

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas UAB FMĮ „Orion Securities“ ginčijo Lietuvos banko Priežiūros tarnybos (toliau – Priežiūros tarnyba) direktoriaus sprendimą, kuriuo jam paskirta bauda už finansinių priemonių kainai reikšmingos viešai neatskleistos informacijos perdavimą kitam asmeniui.

Byloje ginčytu Priežiūros tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 9 d. sprendimu pareiškėjui UAB FMĮ „Orion Securities“ paskirta 20 000 Eur bauda už viešai neatskleistos informacijos, kuri turėjo reikšmingos įtakos finansinės priemonės kainai, perdavimą kitam asmeniui, t. y. už Finansinių priemonių rinkų įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punkto pažeidimą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimu nuspręsta, kad pareiškėjo veiksmai neatitiko Finansinių priemonių rinkų įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintos pažeidimo sudėties požymių, ir teismas perkvalifikavo pažeidimą paskirdamas pareiškėjui 10 000 Eur baudą. Pirmosios instancijos teismo sprendime konstatuota, kad pareiškėjas pažeidė to paties įstatymo 13 straipsnio 5 dalį, kuri numato, kad finansų maklerio įmonė privalo turėti patikimas administravimo ir apskaitos procedūras, vidaus kontrolės mechanizmą, veiksmingas rizikos vertinimo procedūras, veiksmingas informacijos apdorojimo sistemų kontrolės ir apsaugos priemones. Prie tokios išvados teismas priėjo motyvuodamas tuo, kad piktnaudžiavimas pasireiškia tik tikslingais veiksmais, kurie pareiškėjo veiksmuose nenustatyti – pareiškėjas neužtikrino veiksmingos kontrolės, kad viešai neatskleista informacija nebūtų perduota kitiems asmenims, todėl jo veiksmai kvalifikuotini pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymo 13 straipsnio 5 dalies nuostatas.

Įvertinusi ginčo santykių teisinį reguliavimą, LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad jame numatytas draudimas prekiauti finansinėmis priemonėmis naudojantis viešai neatskleista informacija ir draudimas kitam asmeniui perduoti viešai neatskleistą informaciją yra dvi atskiros ir savarankiškos pažeidimų sudėties. Nagrinėtoje byloje ginčytu sprendimu Priežiūros tarnybos direktorius paskyrė baudą pareiškėjui už Finansinių priemonių rinkų įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punkto pažeidimą, t. y. draudimą perduoti kitam asmeniui viešai neatskleistą informaciją. Šio pažeidimo sudėtyje nėra eksplisitiškai įtvirtinta atsakomybės sąlyga – tikslingas siekis piktnaudžiauti finansinių priemonių rinka.

Pareiškėjas administracinį aktą ginčijo nurodydamas, kad juridiniam asmeniui atsakomybė buvo pritaikyta nenustačius juridinių asmenų baudžiamosios atsakomybės sąlygų. Byloje pažymėta, kad administraciniai teismai turi teisę subsidiariai analogijos metodu vadovautis kitų teisės šakų normomis nustatę, kad ginčo santykių teisiniame reguliavime yra teisės spraga. Nagrinėtu klausimu baudžiamoji teisė pagal analogiją netaikytina, kadangi šis klausimas yra reglamentuotas administracinės teisės normomis ir principais. Sprendžiant dėl juridinio asmens administracinės atsakomybės, turi būti vadovujamasi specialiu Finansinių priemonių rinkų įstatymu, kuriame yra apibrėžta pažeidimo sudėtis bei teismų praktikoje išplėtotą juridinių asmenų atsakomybės doktrina.

Aplinkybę, kad UAB FMĮ „Orion Securities“ yra atsakingas už savo darbuotojų veiksmus, be kitų pirmosios instancijos teismo nustatytų aplinkybių, patvirtino ir tai, kad pareiškėjas nesiėmė visų galimų priemonių užkirsti kelią, kad viešai neatskleista informacija nebūtų perduota kitiems asmenims. Pareiškėjas yra finansų maklerio įmonė, kuri, turėdama išskirtinę kompetenciją finansinių priemonių rinkų reguliavimo klausimais, gali ir privalo vadovautis aukštais apdairumo ir rūpestingumo standartais. Pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 7 dalį, finansų maklerio įmonė yra juridinis asmuo, kurio nuolatinė veikla yra profesionalus vienos ar kelių investicinių paslaugų teikimas tretiesiems asmenims ir (arba) profesionalus vienos ar kelių investicinės veiklos rūšių vykdymas. Kadangi pareiškėjo veikla yra susijusi su finansinių priemonių rinkomis, laikyta, kad jis yra susipažinęs su finansinių priemonių rinkų teisinio reguliavimo reikalavimais ir viešai neatskleistos informacijos konfidencialumo svarba. Nagrinėtoje byloje nenustatyta aplinkybių, kurios patvirtintų, kad viešai nepaskelbta informacija buvo perduota kitam asmeniui dėl aplinkybių, kurių pareiškėjas negalėjo išvengti laikydamasis protingų apdairumo veiklos standartų, kurių galima tikėtis iš finansų maklerio įmonės. Vien aplinkybė, kad darbuotojai yra parašu patvirtinę susipažinimą su konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimais, nėra pakankamas įrodymas, kad įmonė efektyviai kontroliavo darbuotojus, diegė įstatymų laikymosi korporatyvinę kultūrą ir šiuo konkrečiu atveju tinkamai saugojo informacijos slaptumą.

Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju pažeidimas pasireiškė viešai neatskleistos informacijos perdavimu kitam asmeniui, kas yra kvalifikuotina pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punktą, todėl Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktorius priėmė pagrįstą sprendimą. Pareiškėjo skundas atmestas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-436-662/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05835-2015-2

Procesinio sprendimo kategorija 33

[Prieiga internete](#)

37. Bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygos

37.5. Nuobaudos ir paskatinimo priemonės

Dėl skatinimo priemonės – paskirtos nuobaudos panaikinimo

Ginčas byloje kilo dėl Pravieniškių pataisos namų – atvirosios kolonijos (toliau – Pravieniškių PN-AK) direktoriaus 2017 m. sausio 12 d. nutarimo „Dėl nuteistojo skatinimo“ (toliau – Nutarimas), kuriuo atsakovas panaikino 2016 m. rugsėjo 8 d. nutarimu pareiškėjui paskirtą nuobaudą – perkėlimas į kamerų tipo patalpas 7 paroms. Pareiškėjo manymu, ginčytu Nutarimu turėjo būti panaikinta 2016 m. rugsėjo 20 d. nutarimu paskirta nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas 15 parų, kadangi Kalėjų departamento direktoriaus 2017 m. sausio 26 d. įsakymu minėtas 2016 m. rugsėjo 8 d. nutarimas buvo panaikintas. Nors Nutarimo priėmimo metu Kalėjų departamentas dar nebuvo priėmęs sprendimo dėl pareiškėjo skundo, kuriuo jis ginčijo 2016 m. rugsėjo 8 d. nutarimą dėl drausminės nuobaudos, tačiau pataisos įstaigai jau buvo žinoma apie tai, jog Kalėjų departamentas atliekamo tyrimo metu nustatė pažeidimus, turėjusius įtakos nuobaudos paskyrimui.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 141 straipsnio 6 dalies nuostata „paskatinimo tvarka nuteistajam gali būti prieš terminą panaikinama vienu metu viena pirmiau paskirta nuobauda“ reiškia, kad teisė nuspręsti naikinti ar ne paskirtą drausminę nuobaudą, kaip ir nuspręsti, kurią drausminę nuobaudą panaikinti, palikta išimtinai pataisos įstaigų vadovo diskrecijai. Ši diskrecijos teisė, kaip anksčiau yra pažymėta LVAT praktikoje, neturi būti aiškinama kaip niekuo nemotyvuotas ir niekuo nesaistomas pasirinkimas. Tuo atveju, kai pataisos įstaigų vadovas nusprendžia panaikinti vieną iš paskirtų nuobaudų, nuobaudos panaikinimas, vadovaujantis *inter alia* konstituciniais atsakingo valdymo, teisingumo, gero administravimo principais, turi būti realus, t. y. naikinama tokia galiojanti nuobauda, dėl kurios paskyrimo teisėtumo nėra pradėtas tyrimas.

Dėl šių motyvų pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies. Pravieniškių PN-AK įpareigoti iš naujo spręsti pareiškėjo paskatinimo klausimą.

2018 m. rugsėjo 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2332-1062/2018

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00352-2017-4

Procesinio sprendimo kategorija 37.5

II. Administracinių bylų teiseną

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl priežiūros institucijos taikytos poveikio priemonės – nurodymo – ginčijimo

Pareiškėjas UAB „Kalnapilio–Tauro grupė“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Panevėžio apskrities valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos patikrinimo akto dalį dėl nurodymo „Iš Estijos Respublikos rinkos susigrąžinti „M. H.“ alų“ (toliau – Nurodymas).

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą kaip nenagrinėtiną teismų šio įstatymo nustatyta tvarka (ABTJ 33 str. 2 d. 1 p.).

Ginčo sprendimu pareiškėjui nurodyta „Iš Estijos Respublikos rinkos susigrąžinti „M. H.“ alų“, tačiau nurodymas nebuvo apibrėžtas konkrečiu laikotarpiu (terminu). Nurodymas surašytas neplaninio patikrinimo metu, atsakovui padarius išvadą, kad toks prekinis alaus pavadinimas pažeidžia 2012 m. lapkričio 21 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų 13 straipsnio nuostatas.

Ūkio subjektų veiklos patikrinimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2015 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. B1-59, (toliau – Taisyklės) 6 punkte nustatyta, kad planinių ir neplaninių ūkio subjektų veiklos patikrinimo tikslas – informacijos apie ūkio subjektą rinkimas, vertinimas, metodinės pagalbos ūkio subjektui suteikimas, išvykstant į ūkio subjektą atlikti tikrinimą ar (ir) tyrimą, prireikus poveikio priemonių, užtikrinančių tinkamą maisto ir veterinarijos sritis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančių galimų pažeidimų skaičių, taikymas. Baigus planinį ar neplaninį ūkio subjekto veiklos patikrinimą, ūkio subjektui nedelsiant įteikiamas įformintas Patikrinimo aktas (32 p.). Taisyklių

34 punkte įtvirtinta, kad už planinio ir neplaninio ūkio subjektų veiklos patikrinimo metu nustatytus teisės aktų pažeidimus taikomos teisės aktų nustatytos poveikio priemonės. Sprendimus dėl poveikio priemonių taikymo už <...> patikrinimo metu nustatytus teisės aktų pažeidimus priima Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinio padalinio vadovas, įvertinęs visas su teisės aktų pažeidimu susijusias aplinkybes.

Panevėžio apskrities valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba, atlikusi neplaninį patikrinimą, patikrinimo akte ne tik įrašė nustatytą teisės pažeidimą, bet ir taikė poveikio priemonę – nurodymą iš Estijos Respublikos rinkos susigrąžinti „M. H.“ alų, kuris nėra rekomendacinio pobūdžio, bet priešingai, yra imperatyvus, sukeliantis pareiškėjui konkrečias teises pasekmes. Už Nurodymo nevykdymą Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba gali priimti sprendimą dėl produkto (-ų) tiekimo rinkai sustabdymo arba sprendimą dėl produkto (-ų) tiekimo rinkai uždraudimo (Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2013 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. B1-12 (2016 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. B1-951 redakcija) 13, 14 p.). Toks Nurodymas atitinka individualaus administracinio akto sampratą, jį priėmė viešojo administravimo subjektas, įgyvendindamas ženklinimo kontrolės funkcijas. Tokiu aktu pareiškėjui taikoma rinkos ribojimo priemonė, kurios vykdymas jam ir tretiesiems asmenims sukeltų materialinę ir reputacinę žalą. Administracinio akto (Nurodymo) pripažinimas neteisėtu ir (ar) nepagrįstu bei jo panaikinimas – tinkama teisminės gynybos priemonė, apsauganti įstatymų saugomus pareiškėjo interesus (ABTĮ 5 str. 1 d.). Dėl pirmosios instancijos teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad patikrinimo aktas ir jame įtvirtintas Nurodymas yra tik tarpinis dokumentas, priimtas ūkio subjekto patikrinimo procedūroje, ir savarankiškų teisinių pasekmių pareiškėjui nesukelia.

Be to, Taisyklių 42.7 papunktyje nustatyta, kad tikrinamas ūkio subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka skųsti Tarnybos veiksmus ir priimtus individualius administracinius aktus, taip pat Tarnybos sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą, įformintą įsakymu, jeigu mano, kad šie veiksmai ar aktai pažeidžia jo teises ar teisėtus interesus.

Pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjo skundo priėmimo ir reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo klausimus perduodant pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo (ABTĮ 154 str. 4 p.).

2018 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-628-756/2018

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00222-2018-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.8. Skundų padavimo tvarka

43.8.1. Apskaičiavimo tvarka

Dėl netiesioginių įrodymų vertinimo nustatant, ar praleistas skundo padavimo terminas

Nagrinėtoje byloje buvo skundžiama Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartis, kuria neatnaujintas skundo padavimo terminas ir pareiškėjos skundą atsisakyta priimti, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 33 straipsnio 2 dalies 9 punktu.

Pirmiausia teisėjų kolegija vertino, ar pareiškėja kreipėsi į teismą praleidusi terminą skundui dėl Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2018 m. vasario 1 d. sprendimo paduoti.

Vadovaujantis ABTĮ 29 straipsnio 1 dalimi, jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos. Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 159 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad skundas teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po centrinio mokesčių administratoriaus arba Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Nustatyta, kad ginčijamą Komisijos sprendimą pareiškėja gavo 2018 m. vasario 20 d. Pareiškėjos pateikti netiesioginiai įrodymai (be kita ko, 2018 m. kovo 7 d. žyminio mokesčio mokėjimo nurodymas ir 2018 m. kovo 6 d. elektroninio laiško, kuriuo buvo siųstas parengtas skundas teismui, kopija) patvirtina, jog skundas dėl Komisijos sprendimo ir kitų reikalavimų teismui buvo išsiųstas 2018 m. kovo 8 d., t. y.

nepraleidus MAJ 159 straipsnio 3 dalyje nustatyto termino. Pareiškėja paaiškino, kad skundą teismui išsiuntė neregistruotu laišku, todėl negali pateikti siuntimą patvirtinančio dokumento, nes laišškai nėra registruojami.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas be pagrindo nevertino pareiškėjos pateiktų įrodymų. Minėtų pareiškėjos pateiktų netiesioginių įrodymų visuma leido daryti išvadą, jog skundą teismui pareiškėja padavė nepraleidusi įstatyme nustatyto termino.

Atskirasis skundas patenkintas, skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2018 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-576-575/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01598-2018-7

Procesinio sprendimo kategorija 43.8.1

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo norminėse administracinėse bylose ypatumų

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo prašymą taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – sustabdyti ginčijamą teisės aktą byloje dėl norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo, išaiškino, kad bylose dėl norminių administracinių aktų teisėtumo ištyrimo vertinant, ar nesiėmus užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala, yra reikšminga tai, kad pagal bendrąjį Administracinių bylų teisenos įstatymo 118 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą principą, sprendimo dėl norminio administracinio akto teisėtumo galiojimas paprastai yra nukreiptas į ateitį – teismui priėmus sprendimą pripažinti norminį administracinį aktą neteisėtu, toks aktas negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas įsiteisėjęs administracinio teismo sprendimas. Tai reiškia, kad iki norminio administracinio akto pripažinimo neteisėtu, tokiu aktu turi būti vadovujamasi. Išimtis iš šio bendrojo principo yra numatyta Administracinių bylų teisenos įstatymo 118 straipsnio 2 dalyje – administracinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir įvertinęs neigiamų teisinių pasekmių tikimybę, savo sprendimu gali nustatyti, kad pripažintas neteisėtu norminis administracinis aktas (ar jo dalis) negali būti taikomas nuo jo priėmimo dienos. Kita išimtis aptariamam principui susiklosto teismui nusprendus taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones, dėl kurių norminio administracinio akto taikymas taip pat gali būti apribojamas anksčiau, negu nuo įsiteisėjusio teismo sprendimo paskelbimo. Taigi, jeigu tiriami įsakymai bus pripažinti neteisėtais ir nebus poreikio nustatyti, kad jie negali būti taikomi nuo jų priėmimo dienos, o reikalavimo užtikrinimo priemonės byloje nebus taikomos, šie įsakymai negalės būti taikomi tik nuo teismo sprendimo paskelbimo. Dėl to pagal Administracinių bylų teisenos įstatymą šių teisės aktų taikymas iki tol yra teisėtas ir savaime nelaikytinas keliančiu žala.

Apžvelgiamu atveju tiriami įsakymai reglamentuoja Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) ir meno veiklos vertinimo eigą, jo metu nagrinėjamus duomenis ir jo rezultatus. Mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad valstybės biudžeto lėšos moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti mokslo ir studijų institucijoms skiriamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pagal mokslo ir studijų institucijų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinimo rezultatus ir finansines galimybes. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti skyrimo mokslo ir studijų institucijoms tvarkos apraše ši nuostata yra detalizuota, numatant, kaip universitetams ir institutams yra paskirstomos lėšos mokslinių tyrimų ir eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai pagal institucijų MTEP ir meno veiklos vertinimo rezultatus.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjo prašymą taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones pagrindžianti žalos grėsmė yra tai, kad lėšų gavėjams valstybės biudžeto išteklių bus paskirstyti neteisingai, kai kuriems subjektams skiriant neproporcingai daug arba mažai lėšų. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, tokia žalos grėsmė yra finansinio pobūdžio. Pareiškėjas nepateikė duomenų, kurie patvirtintų, kad galinti kilti žala būtų neatitaisoma – toks pažeidimas galėtų būti atstatomas atitinkamai skiriant daugiau arba mažiau valstybės biudžeto lėšų tiems subjektams, kuriems jos buvo paskirstytos neproporcingai. Be to, sustabdžius įsakymų galiojimą, neliktų teisinio pagrindo universitetams ir mokslinių tyrimų institutams paskirstyti lėšas MTEP ir

meno veiklai. Dėl to jie apskritai netektų šių sričių finansavimo 2019 metams. Tai reiškia, kad mokslo institucijoms susidarytų didesni praradimai, negu tie, kurių grėsmė kyla netenkinus pareiškėjo prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones.

Konstatuota, kad pareiškėjas nepagrindė, kad nesustabdžius tiriamų įsakymų galiojimo, gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala, todėl prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones netenkintas.

2018 m. rugpjūčio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-14-502/2018

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00014-2018-4

Procesinio sprendimo kategorija 49

Dėl prašymo uždrausti Užsieniečių registracijos centrui vykdyti asmens perdavimą kitai valstybei iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl jo skundo

Nagrinėtoje byloje pareiškėja kreipėsi su prašymu uždrausti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrui (toliau – Centras) vykdyti pareiškėjos perdavimą kitai valstybei iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjos skundo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos prašymą. Pareiškėja pateikė atskirąjį skundą.

Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kad pareiškėja išreiškė norą dalyvauti bylos nagrinėjime teismo posėdyje ir siekė, kad jos interesus atstovautų profesionalus teisininkas, įvertinusi tai, kad jai nesant Lietuvoje, būtų užkirsta galimybė pačiai dalyvauti teismo posėdyje, taip pat jai, atsižvelgiant į teisinių paslaugų teikimo sutarties nuostatas („teikti paslaugas tik užsieniečiui esant Lietuvos Respublikoje, o teisių ir teisėtų interesų gynimą pirmojoje bei apeliacinėje instancijose vykdyti tik užsieniečiui asmeniškai dalyvaujant arba raštu teismui pateikus jo prašymą, kad teismo posėdžiai vyktų jam nedalyvaujant“), gali būti neužtikrintas jos interesų atstovavimas teisme, nustačiusi, kad byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų, kad pareiškėja yra išsiųsta iš Lietuvos valstybės, sprendė, kad šiuo atveju tikslinga taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – sustabdyti šioje administracinėje byloje ginčijamo akto galiojimą iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjos skundo.

Pareiškėjos atskirasis skundas patenkintas iš dalies. Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta. Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo dėl prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai valstybei galiojimas sustabdytas iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjos skundo šioje administracinėje byloje.

2018 m. rugsėjo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-622-624/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01948-2018-6

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)